

Rovarász Híradó

A Magyar Rovartani Társaság tájékoztatója
121. szám, 2026. március

Tartalom:

Rovarászokra emlékezünk — MRT hírek — Rövid hírek
Sajtó- és blogfigyelő

Rovarász Híradó

a Magyar Rovartani Társaság
negyedéves tájékoztatója

A tájékoztatóban megfogalmazott vélemények nem minden esetben tükrözik a Szerkesztőbizottság és a Magyar Rovartani Társaság vezetőségének álláspontját.

A Rovarász Híradót alapította 1989-ben:
Nagy Barnabás

Felelős szerkesztő: Haltrich Attila (HA)
Cím: 2040 Budaörs, Kossuth L. u. 49.
Telefon: 20/4145453
Drótposta: attilahaltrich@gmail.com

Szerkesztőbizottság: Katona Gergely (KG),
Koczor Sándor (KS), Puskás Gellért (PG),
Rédei Dávid (RD), Szalóki Dezső (SzD) és
Dombi Orsolya (DO).

Magyar Rovartani Társaság (MRT)
1088 Budapest, Baross utca 13.
www.rovartani.hu
A Magyar Rovartani Társaság célja és feladata a rovartan általános művelése, elsősorban a magyarországi rovarvilág kutatása és vizsgálata, valamint a rovartani ismeretek terjesztése.

Elnökség (2026)

Elnök:	Haltrich Attila
I. alelnök:	Vas Zoltán
II. alelnök:	Szabóky Csaba
Titkár:	Sulyán Péter Gábor
Előadásszervező:	Koczor Sándor
Jegyző:	Szőke Viktória

Szerkesztők
(*Folia. ent. hung.*): Vas Zoltán és
Szőke Viktória

Pénztáros: Szalóki Dezső

Számvizsgáló Bizottság
Elnök: Both Vera
Tagok: Balázs Klára és
Szénási Ágnes

Ülések – a nyarat kivéve – minden hónap
harmadik péntekén az **MTM Semsey Andor**
termében (1083 Budapest, Ludovika tér 2-
6.), délután 4 órakor.

Címlapon:

Remetebogár - *Osmoderma barnabita*
(Motschulsky, 1845)
Coleoptera, Scarabaeidae

**A 2026-os Év Rovara verseny második
helyezettje**

Forrás: <https://termeszetvedelem.hu>

Sokszor gondolok vissza a gyerekkoromra, fiatalabb éveimre, hogy mekkorát változott körülöttem a világ.

Milyen szegények voltunk ott Erdélyben – a mából visszatekintve –, hogy vágytunk az anyagi javakra! Úgy tekintünk a Német Szövetségi Köztársaságra, mint magára a paradicsomra.

De még Magyarországra is, hiszen az életszínvonal, plusz a relatív mozgásszabadság is jóval meghaladta a románait.

Emlékszem, hogy a 80-as évek közepén, tehát harminc éves korom körül kóstoltam meg az első banánt, miközben rajzfilmekben már évtizedekkel előtte azon nevettünk, hogy a főhős banánhéjon csúszik el...

De ha csak az első lepkészélményeimet elevenítem fel, ott is mekkora a változás. Az első lepkehernyók, melyeket felneveltem csalánlevélen, a kis ró-kalepkék voltak (*Aglais urticae*). Ez a faj a 70-es évek első felében még közönséges nappali lepkének számított, hogy aztán ma már legfeljebb a hegyekben (a Kárpátokban) találkozhasam vele túrázások alkalmával, de most már nem tömegesen, legfeljebb egy-két példányt, ha látunk.

Még most is sokan emlegetik, hogy „*azért van szükség a téli fagyos napokra, mivel akkor elpusztulnak a kártevő rovarok*”, miközben a szakemberek már azt is próbálják tudatosítani, hogy igen, tényleg ritkítja a fagy a nekünk kárt okozó rovarokat, de ugyanúgy ritkítja azok ellenségeit (ragadozókat, parazitoidokat stb.) is, pedig azok számunkra hasznosak, a barátaink.

Ugyanígy, a szúnyogirtással kapcsolatban is kezd megváltozni az eddigi hozzáállás. Lassan kiderül, hogy a csak a csípőszúnyogokat irtó szerek, melyeket korábban, de még most is széles körben használnak, bizony az egész rovarvilágra veszélyt jelentenek, köztük a beporzókra, márpedig azok nélkül nem lesz termés.

Egyszerűen, változik minden, és ki tudja, mit hoz a jövő?

HA

Rovarászokra emlékezünk

Nagy Ferencre emlékezünk (1945–2025)

Nagy Ferenc Mihály 1945 nyarán született a Pest megyei Alsónémedin. Négy fiútestvér közül a legidősebb volt. Nehéz körülmények között élő szülei négyéves korában döntöttek úgy, hogy a Budapesten élő nagyszülőkhöz adják, hogy jobb körülmények között élhessen és tanulhasson. Nagyszüleinek, akikről még idős korában is rajongó szeretettel beszélt, sokat köszönhetett: támogatták tanulmányaiban, a sportban és a természet iránti rajongásában. 1967-ben sportolóként került Szombathelyre, ahol sportsikereit megkoronázta későbbi feleségével, Katalinnal való találkozása. Még ugyanabban az évben kötöttek házasságot. Két lányuk született: Katalin és Viktória. Feleségét korán, 16 évvel ezelőtt elveszítette. Életében három unoka és két dédunoka érkezésének örülhetett.

Bár fiúgyermek nem született, az élet úgy hozta, hogy sportedzőként számos fiú súlyemelő tiszteletét és szeretetét vívta ki; sok bajnok került ki kezei közül ki. A Haladás Sportegyesület volt egyetlen munkahelye, innen vonult nyugdíjba.

Tudását mind a sportban, mind a rovartan terén szívesen adta tovább. Türelemmel tanította otthonában a rovarok iránt érdeklődő ifjakat. Élete végéig aktív maradt, meghazudtolva becenevét: Lusti.

Nagylepkéket kezdett gyűjteni. Mintaszerűen preparált példányait gyűjteménybe sorolva is könnyű felismerni. Csalódást jelentett számára, amikor 1988-ban megjelent Nyíró Miklós cikke a Kőszegi-hegység nagylepkéiről, mert ezt ő akarta megírni. Kapcsolatai révén minden évben engedélyt kapott, hogy a határsávban mozogjon, így más gyűjtők számára szinte elérhetetlen élőhelyeket kutatott fel, és rengeteg elterjedési adatot gyűjtött össze.

A pillanatnyi kiábrándultságtól vezérelve a Savaria Múzeumnak adományozta nagylepkegyűjteményét, és cincérekkel, illetve futóbogarakkal kezdett foglalkozni, és talán még nagyobb intenzitással járt terepre. A rovarászat mellett másik szenvedélye a horgászat volt. A kettő szerencsésen kiegészítette egymást: talán senki nem fedezett fel annyi izgalmas futóbogár-élőhelyet a Rába mentén, mint ő.

Ha végigtekintünk irodalmi munkásságán, meglepődve tapasztalhatjuk, hogy 15 publikációjából négy valójában faunisztikai monográfia: ezekben, társszerzőkkel, Vas megye futóbogár-, cincér- és nagylepkefaunáját mutatta be.

Nagy vágya, hogy a 80. életévét betöltse, valóra vált. Sajnálatos, hogy pszichés természetű betegsége lassan aláásta egészségét, és fél év kórházi kezelés után szervezete váratlanul feladta a harcot. Rovargyűjteménye, könyveivel, jegyzeteivel együtt a Savaria Múzeumba került.

Emlékét sportolók, természetbarátok és rovarásztársak őrzik. Leánya elmondása szerint utolsó útjára koszorúba rejtett pillangók is elkísérték.

Nagy Ferenc irodalmi munkássága

Nagy F. és Merkl O. (2002): Új futóbogárfaj a magyar faunában, a *Nebria rufescens* (Stroem, 1768) (Coleoptera: Carabidae). – *Praenorica Folia historico-naturalia* 6: 47–51.

Nagy F., Szél Gy. & Vig K. (2004): Vas megye futóbogár-faunája (Coleoptera: Carabidae). – *Praenorica Folia historico-naturalia* 7: 1–235.

Nagy F. & Szél Gy. (2005a): A Savaria Múzeum futóbogár gyűjteménye II. (Coleoptera: Carabidae). – *Praenorica Folia historico-naturalia* 8: 29–36.

- Nagy F. & Szél Gy. (2005b): Futóbogarak Zalaszentmihály környékéről (Coleoptera: Carabidae). – *Praenorica Folia historico-naturalia* **8**: 37–44.
- Nagy F. (2006): Újabb adatok Vas megye futóbogár-faunájához (Coleoptera: Carabidae). – *Praenorica Folia historico-naturalia* **9**: 29–43.
- Vig K., Merkl O., Nagy F., Ádám L., Szalóki D., Podlussány A., Nádai L., Dankovics R. & Vadász D. (2006): A Kenyéri reptér – tervezett különleges természetmegőrzési területnek jelölt terület – bogárfaunisztikai vizsgálata (Insecta: Coleoptera). – *Praenorica Folia historico-naturalia* **9**: 123–169.
- Nagy F. & Vig K. (2008): Vas megye cincérfaunája (Coleoptera: Cerambycidae). – *Praenorica Folia historico-naturalia* **10**: 1–197.
- Nagy F. (2009): Újabb adatok Vas megye futóbogár-faunájához (Coleoptera: Carabidae) II. – *Praenorica Folia historico-naturalia* **11**: 49–83.
- Nagy F. (2009): A Savaria Múzeum cincérgyűjteménye II. (Coleoptera: Cerambycidae) – Cerambycid collection of the Savaria Museum (Szombathely) II. (Coleoptera: Cerambycidae). – *Praenorica Folia historico-naturalia* **11**: 85–89.
- Vig K., Merkl O., Nagy F., Ádám L., Szalóki D., Podlussány A., Nádai L., Dankovics R. Vadász D. (2010): Sitke: Öregcser, különleges természetmegőrzési terület bogárfaunisztikai vizsgálata (Insecta: Coleoptera). (Examination of the Coleoptera fauna of a special nature-protection area at Sitke: Öregcser (Vas county, Western Hungary) (Insecta: Coleoptera).) – *Savaria a Vas Megyei Múzeumok Értesítője* **33**: 28–49.
- Nagy F. (2011): Adatok Győr-Moson-Sopron és Veszprém megye futóbogárfaunájához (Coleoptera: Carabidae). – *Folia Musei historico-naturalis bakonyiensis* **28**: 181–195.
- Nagy F. & Vig K. (2011): Újabb adatok Vas megye futóbogár-faunájához (Coleoptera: Carabidae) III. – *Savaria a Vas Megyei Múzeumok Értesítője* **34**(1): 27–41.
- Nagy F. (2014): *Vas megye nagylepkéi (Macrolepidoptera)*. – Szombathely, Savaria Megyei Hatókörű Városi Múzeum, 368 pp. + 8 tábla.
- Nagy F. (2016): Újabb adatok Vas megye futóbogár-faunájához (Coleoptera: Carabidae) IV. – *e-Acta Naturalia Pannonica* **10**: 47–70.
- Nagy F. (2021): Vas megye futóbogár-faunája (Coleoptera: Carabidae) II. – *e-Acta Naturalis Pannonica* **21**: 1–264.

Vig Károly

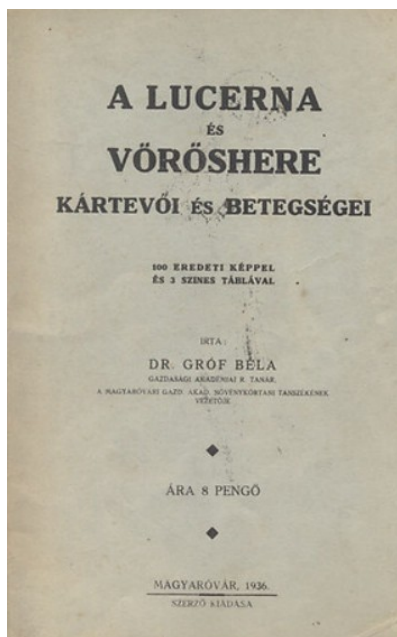
A növényvédelmi rovartan évfordulói 2026-ban

210 éve született és 130 éve hunyt el **Margó Tivadar** (1816–1896) magyar zoológus, a darwini evolúcióelmélet első hazai képviselőinek egyike. Fő kutatási területe a szövettan volt, de mint sok korabeli kutató, számos más témával is foglalkozott. 1868-ban jelent meg „*A tudományos állattan kézikönyve*” című munkája, valamint 1883-ban „*Az állatország rendszeres osztályozása*” című könyve. Talán legizgalmasabb munkája „*Budapest és környéke állattani tekintetben*” (1879), amelyben a főváros és környékének számos rovarfajáról is beszámol (<https://real-eod.mtak.hu/6042/1/000911877.pdf>). A növényvédelmi rovartanhoz való kapcsolódása a filoxérahoz köthető: mint jelentős tudós tagja volt annak a bizottságnak, amelyet az akkori miniszter hívott össze a filoxéra elleni problémák megoldására. *Forrás: Wikipedia*

80 éve hunyt el **Lovassy Sándor** (1855–1946), ornitológus, zoológus. A fő kutatási területe a madarak voltak, 1927-ben jelent meg fő műve, a „*Magyarország gerinces állatai és annak vonatkozásai*”, de emellett rovarattal, például a búza állati kártevőivel is foglalkozott. 1893-ban jelent meg dolgozata az árpa-fénybogárról (ma veresnyakú fénybogár, *Oulema melanopus*), emellett két kötetben 1891–1892-ben jelent meg „*A keszthelyi magyar királyi gazdasági tanintézet rovargyűjteménye*” című munkája. Nevéhez köthető a Balatoni Múzeum megalapítása is, amelynek sokáig vezetője is volt.

Forrás: <https://balatonimuzeum.hu>

90 éve hunyt el **Gróf Béla** (1883–1936). Munkássága elsősorban a cukorrépa, a lucerna és a lóhere kártevőinek megismerésére és az ellenük való védekezésre koncentrált. Innovatív kutató volt, akinek a nevéhez számos találmány fűződik. például a *Gróf-Kühne* gyorscsávázó gép vagy a benzinnel működő *Vulkán lángszóró*, amely a bogárfogó árkokban összegyűlt repabarkók tüzzel való elpusztítására szolgált.

120 évvel ezelőtt született **Aczél Márton** (1906–1958) a legyek egyik elismert kutatója. Pályafutását a Pázmány Péter Tudományegyetem Növényrendszertani Tanszéke tanársegédjeként kezdte, majd a Növényvédelmi Kutató Intézet Állattani Osztályán dolgozott (1933–1944) különböző beosztásokban. Emellett a Pázmány Péter Tudományegyetem magántanára (1943–1944) is volt. 1944-ben elhagyta hazánkat és Argentínában telepedett le, ahol

kutatásai már csak dipterológiai tematikájúak voltak. Növényvédelmi rovarattani munkássága során számos kártevőcsoporttal foglalkozott, így levéltetvekkel („*Védekezés a levéltetvek ellen*”, 1939), a burgonyabogárral („*Tudnivalók a kolorádói burgonyabogár megtelepedésének megakadályozásáról*”, 1941) és más kártevő rovarcsoportokkal („*Védekezés a poloskaszagú szilvadarazsak ellen*”, 1942 vagy „*Védekezés a földi bolhák ellen*”, 1942). Fotó: © Senckenberg DEI, PSlg: 6025

2026. július 19-én lenne 90 éves **Mészáros Zoltán** (1936–2017), rovar- és kaktuszkutató, az

MTA doktora, a mai MATE Rovartani Tanszékének korábbi vezetője, a magyar rovarattani egyik meghatározó alakja, aki a Magyar Rovartani Társaság titkára, majd elnöke is volt három cikluson keresztül. Róla külön megemlékezés olvasható a *Rovarász Híradó* 89. számában (2018. március): 2026 március 20-án pedig Társaságunk emlékülést tartott a tiszteletére, melynek megemlékezései, előadásai felkerülnek majd a társaság YouTube-csatornájára.

Csak két éve hunyt el, de idén lenne 80 éves **Basky Zsuzsanna** (1946–2024) levéltetűkutató, az MTA Doktora, a HUN-REN ATK Növényvédelmi Intézetének egykori tudományos tanácsadója. Fő kutatási területe a levéltetvek és ezeknek a vírusátvitelben betöltött szerepe volt. 2004-ben jelent meg átfogó, növényvédelmi szempontból kiemelkedő monografikus munkája, a „*Levéltetvek: leírás – életmód – kártétel – védekezés*” című könyve, amely meghatározó a levéltetvek iránt érdeklődő kutatók és egyetemi hallgatók számára. Aktív szakmai pályafutása utolsó időszakában a kutatásai a parlagfű elleni védekezésre is irányultak. Róla a *Rovarász Híradó* 114. számában olvasható visszaemlékezés.

Kontschán Jenő, HUN-REN ATK NÖVI – SZE AKMK Növénytudományi Tanszék

MRT Hírek

Az MRT 917. ülésén (2025. december 15.) elhangzott előadások összefoglalói

<https://www.rovartani.hu/2025/12/15/meghivo-a-917-eloadoulesre/>

Leköszön a 2025-ös Év Rovara, a sávós szitakötő, *Calopteryx splendens* (Harris, 1780). A Magyar Rovartani Társaság 2025-ben a sávós szitakötőt választotta az Év Rovarának. A jelöltek közül a sávós szitakötő online és személyes szavazás során összesen 3389 voks alapján nyerte el a címet. Patakokhoz és kisebb folyókhoz kötődő, látványos megjelenésű szitakötőfajunk, amely Európa nagy részén elterjedt, és hazánkban is gyakori. Előadásomban áttekintettem a faj morfológiáját, életmódját és hazai elterjedését, különös tekintettel a vele olykor együtt is előforduló, közelrokon kisasszony-szitakötőre (*Calopteryx virgo* (Linnaeus, 1758)). Bemutattam a faj rajzás-dinamikáját is: az imágók általában áprilisban jelennek meg és szeptember végéig repülnek, a rajzás csúcsa rendszerint júniusban van, bár 2025-ben a hűvös kora tavasz miatt a rajzáscsúcs júliusra tolódott. A lárvák egész évben megtalálhatók az állandóvízű kisvízfolyásokban. 2025-ben nyár végére, illetve ősz elejére számos patak országszerte kiszáradt, ezekben sajnos a fiatalabb lárvák nem tudtak túlélni. Az előadás kitért az Év Rovara program keretében megvalósult ismeretterjesztő és környezeti nevelési tevékenységekre is. A Társaság tagjai élő sávós szitakötőkkel (imágókkal és lárvákkal egyaránt) járták az óvodákat, iskolákat és ökörendezvényeket Szombathelytől Sátoraljaújhelyig; Komáromtól Szegedig. A faj népszerűsítése számos sajtómegjelenéssel, oktatási programmal és kreatív vizuális anyaggal történt, amelyek hozzájárultak ahhoz, hogy a sávós szitakötő a nagyközönség számára is ismert fajjá váljon. Számos helyi televízió és online médium beszámolt az Év Rovaráról, továbbá sokan fényképezték a fajt, és műalkotások is születtek. Az Év Rovara kampány tapasztalatai azt mutatják, hogy egy látványos vízi életmódú rovarfaj hatékony eszköz lehet a vizes élőhelyek természetvédelmi jelentőségének bemutatásában. A klímaváltozás során egyre inkább kiszáradó patakok nagy hangsúlyt kaptak ebben az évben, és a figyelem egy része a 2025-ös Év Rovara, a sávós szitakötő révén irányult ezekre a problémákra.

Mészáros Ádám

ArtEnto Alapítvány – Fiatal Entomológusok Klubja (FEK); meszarosadam.nyime@gmail.com

Bemutatkozik a 2026-os Év Rovara: a párdüfoltos hangyaleső, *Dendroleon pantherinus* (Fabricius, 1787). A faodvakhoz kötődő három védett rovarfaj versenyében a párdüfoltos hangyaleső került ki győztesen közel 50%-nyi legtöbb szavazattal. Az előadás bevezetése kitért a faj taxonómiai helyzetére, tudományos és magyar nevének eredetére, védettségi és veszélyeztetettségi státuszára, természetvédelmi értékére. Elterjedési térképeken szemléltette a palearktikus és a hazai előfordulásait. Az imágó küllemi jellemzőit, a nemek közötti különbséget fotókon részletezte. A párdüfoltos hangyaleső lárvák morfológiai bemutatása után, a lárvák és imágók ragadozó életmódjára tért ki az előadás. A faodvakban, vagy korhadó fák kérge alatti élőhelyein e faj ragadozó lárvái komplex

szaproxilofág-mikofág ízeltlábú együttesek táplálkozási hálózatában vesznek részt. Az európai és hazai adatok szerint a leggyakoribb fajok, amelyek odvaiból kimutatták e faj lárváinak jelenlétét: tölgyek, bükk, nyár, juhar, vadcseresznye. A faj ritkaságára jellemző, hogy külföldi felmérés szerint a vizsgált faodvaknak csak 6%-ában találták meg a lárváit. Az esti-éjjeli aktivitású imágók gyakran repülnek fényre, így számos adat a lakásokba bejutó, és ott többnyire elpusztuló példányok nyomán keletkezett. A hazai és más európai adatok alapján, az imágók fő szezonális repülési időszaka június végétől augusztus végéig tart, újabban a felmelegedő klíma hatására egyre gyakrabban szeptemberben is előfordulnak aktív egyedei. Az előadás olyan kulturális vonatkozásokkal zárult, mint a párducfoltos hangyaleső hazai tervezésű bélyegen, vagy festményen történő ábrázolása.

Szentkirályi Ferenc, HUN-REN, ATK Növényvédelmi Intézet, h2404sze@ella.hu

A Rovarásztáborok története (I.) Összeállítás az elmúlt évtizedek fotóiból, dokumentumaiból.

A közel háromnegyedórás előadás az első része egy sorozatnak, melyben a Kertészeti és Élelmi-szeripari Egyetem Rovartani tanszéke által szervezett rovarásztáborok történetét próbálja összefoglalni az előadó. Az ötletgazda Mészáros Zoltán, a Rovartani tanszék vezetője szervezte még 1989 júliusának második felében az első táborozást a Börzsönybe, a Hideghegyi Turistaházba 15 hallgatóval és három tanszéki munkatárssal. Mivel a helyszín a Duna-Ipoly Nemzeti Park (DINPI) területén található, gyűjtési engedélyre volt szükség, amit az igazgatóság meg is adott egy fajlista utólagos bemutatása ellenében. 1990-ben Rostalló (Zempléni hegység) volt a helyszín, 1991-ben a táborozás elmaradt, majd következett a Békás-szoros 1992-ben, az első, amit külföldön került megszervezésre. Ez utóbbi – ellentétben az előzőekkel – igen kalandosra sikerült, sok színes felvétel készült, így azok bemutatása kitöltötte a rendelkezésre álló idő nagy részét.

HA

Az MRT 918. ülésén (2026. január 16.) elhangzott előadások összefoglalói

<https://www.rovartani.hu/2026/01/10/meghivo-a-918-eloadoulesre/>

Nagy Ferenc rovarászra emlékezünk. 2025 őszén, nyolcvanéves korában hunyt el Vas vármegye talán lelelkesebb amatőr rovarásza, Nagy Ferenc. A Nyugat-Dunántúl nagylepkéivel, cincér- és futóbogár-faunájával foglalkozott, faunisztikai eredményei 15 cikkben jelentek meg, közülük négy többszáz oldalas monográfia. Jegyzetei, könyvtára és rovargyűjteménye a szombathelyi Savaria Múzeumba került.

Vig Károly

Japán környezeti nevelés rovarokkal – Látogatás az Ishikawa Rovarmúzeumban. Egy barátomat és családját látogattam meg 2025 októberében Japánban, és elvittek a hozzájuk közel eső Ishikawa Rovarmúzeumba. Az 1998. óta működő intézményben kutatások és környezeti nevelés is folyik párhuzamosan, állandó és időszakos kiállításokkal, tankerttel és bolttal. Ez a hely Japán egyik legnagyobb rovar témájú múzeuma, mely főleg a gyerekközönséget célozza kiállításával és foglalkozásaival, de felnőttként is kiváló élményt nyújt. Az intézményben egyaránt látható gyűjteményi és ökológiai kiállítás, terráriumok, interaktív rovaros játékok, művészeti kiállítás, valamint egy lenyűgöző lepkeház is. Látogatásunk során részt vettünk egy rovarversenyen is, melyről videót is illesztettem az előadásba. Ezekről az élményekről szól ez a beszámoló, a bevezetőben röviden bemutatva a japánok és a japán gyerekek viszonyát is a rovarokhoz, valamint külön kiemelve azokat a kreatív környezeti nevelési eszközöket, amelyekhez hasonlókat érdemes lehet véleményem szerint a jövőben a hazai foglalkozásokon, bemutatókon és kiállításokon is alkalmazni.

Dombi Orsolya, orsolya.dombi@gmail.com

Észak-Indokína, egy darabka Himalája. Indokína bolygónk egyik megabiodiverzitás központja. Nagyon változatos mind domborzatát (magashegységektől a tengerszintjéig futó alföldekig), mind klímáját (mérsékeltövi, szubtrópusi és trópusi) tekintve, illetve élőhelytípusainak sokasága, valamint földtörténeti múltja magyarázza fajgazdagságát. Feltártságának mértéke azonban messze nem

áll ezzel arányban. A gyorsan növekvő népesség föld- és erdőhasználata következtében egyre kevesebb természetközeli állapotú hely maradt fenn. Az 1960-as évektől számos magyar entomológus gyűjthetett Vietnámban. Ebben az előadásban az elmúlt 30 év tapasztalairól számolunk be, valamint az ország északi határán húzódó Fansipan hegységben gyűjtött tudományra új bagolylepke fajokból mutatjuk be néhányat.

*Peregovits László (Szalkay József Magyar Lepkészetű Egyesület, laszlo.peregovits@gmail.com);
Ronkay László (Heterocera Press Kft., laszlo.ronkay2@gmail.com);
Soltész Zoltán (HUN-REN ÖK, soltesz.zoltan@okologia.mta.hu)*

Az MRT 919. ülésén (2026. február 20.) elhangzott előadás összefoglalója

<https://www.rovartani.hu/2026/02/15/meghivo-az-mrt-2026-evi-kozgyulesere-es-a-919-eloadoulesere/>

A Bakony futóbogár-faunájának (Coleoptera: Carabidae) kutatása. Az első futóbogarakat a Bakonyból Frivaldszky János publikálta 1874-ben, majd két évre rá báró Hopffgarten német bogarász (1876) Nagyvázsöny környékéről közölt további adatokat. A millenium idején készültek el a *Magyar Birodalom Állatvilága* kötetei, melyben a hazai fauna fajai között az addig megtalált bakonyi futóbogarak is helyet kaptak (Kuthy 1897–1918). További adatokat találunk a térségből Váangel Jenő (1906) a hazai rovarfaunát, valamint Wachsmann Ferenc Pápa és vidékének bogárfaunáját tárgyaló cikkében (1907). Csiki Ernő *Magyarország bogárfaunája* c. munkájában (1905–1908), valamint a kárpát-medencei futóbogarak alapvetésében (1946) is számos bakonyi előfordulás szerepel. Székessy Vilmos a Tihanyi-félsziget bogárfajairól két közleményben (1936, 1943) is beszámol. Az 1962-ben indított *A Bakony természeti képe* tájkatató program részeként széleskörű vizsgálatok kezdődtek a Bakony vidékén. A kutatást szervező és koordináló Papp Jenő muzeológus a bogarak gyűjtését is intenzíven végezte. Loksá Imre a Bakonyban is folytatott a bogárfaunát is érintő talajzoocönológiai felméréseket (1966). Tóth László pedig már 1962-től kutatta ezt a területet, majd az addig elért eredményeket összefoglalva 1973-ban készítette el a futóbogarak családjának bakonyi alapvetését. A kiváló dolgozatban 330 faj szerepelt, a begyűjtött példányok részben a Bakonyi Természettudományi Múzeum (BTM) gyűjteményébe kerültek.

Az azóta eltelt több mint 50 év alatt sokan gyarapították ezt a gyűjteményt. A bakonykutató programot továbbvivő Tóth Sándor múzeumigazgató és számos bogarász gyűjtött futóbogarakat, többek között Bali József, Podlussány Attila és Rozner István. Retezár Imre elsősorban Vászoly környékének futóbogarait vizsgálta (1999). Sággy Zsolt főként a Keszthelyi-hegységben, Andrési Dániel pedig Zánka környékén gyűjtött és publikált futóbogarakat. Szél Győző, az MTM muzeológusa Tihany bogárfaunáját kutatta, ezen kívül az országos publikációi is számos bakonyi adatot tartalmaznak. Retezár Imre vele közösen készítette a hazai futrinkák (*Carabus* spp.) alapvetését, ami térség fajait is bemutatja. Kutasi Csaba 1995-től a BTM rovarásza, aki elsősorban futóbogarakkal foglalkozik, mintegy 30 cikkben tárgyalja a Bakony futóbogarait. Számos, a Bakony faunájára új fajt sikerült kimutatni, egyeseket revideálni, másokat pedig törölni a korábbi listáról.

Jelenleg 400 faj előfordulásáról van tudomásunk a Bakonyban, amely a hazai fauna mintegy háromnegyede. Ez a magas fajsza a Bakony-vidék változatos élőhelyeiből adódik. Az újabb kutatásokban számos különböző élőhelytípust vizsgáltak, így erdőket, dolomitgyepeket, mezőgazdasági területeket, vízparti élőhelyeket, valamint barlangokat. A BTM gyűjteményében pedig, melyek a vizsgálatok alapját képezik, a futóbogarak már csaknem 30 000 példányt számlálnak.

Kutasi Csaba, MNMKK MTM Bakonyi Természettudomány Múzeuma, kutasi.csaba@nhmus.hu

A Magyar Rovartani Társaság a 2026. évi rendes közgyűlését 2026. február 20-án, a Magyar Természettudományi Múzeum Semsey Andor előadótermében tartotta meg. A következő összefoglaló a közgyűlés jegyzőkönyve alapján készült.

A Magyar Rovartani Társaság (továbbiakban MRT) elnöke, **Haltrich Attila** – a közgyűlés levezető elnöke – **köszöntötte a közgyűlés résztvevőit és megnyitotta a közgyűlést.** Bejelentette, hogy az első alkalommal (2026. február 17., 13:00 óra) összehívott közgyűlés határozatképtelen volt. A határozatképtelen közgyűlésről nem készült jegyzőkönyv.

Az MRT közgyűlésének résztvevői az MTM Semsey Andor előadótermében

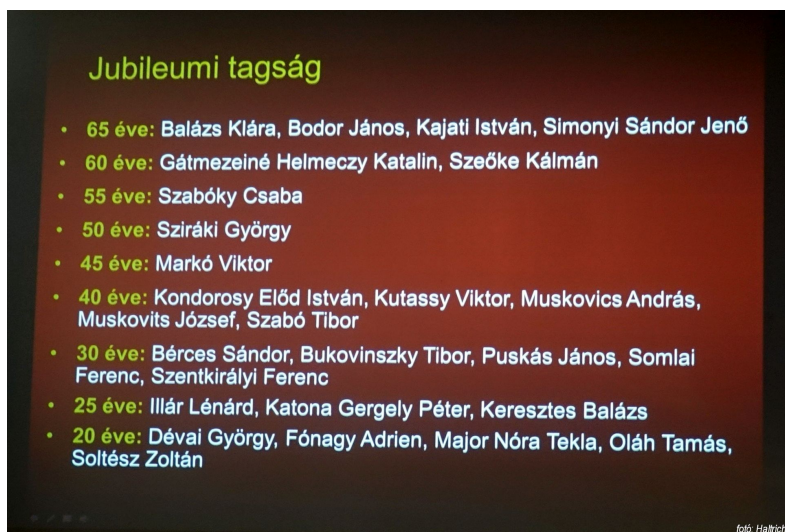
Haltrich Attila megállapította, hogy a második alkalommal, 2026. február 20-án, 16.00 órára összehívott közgyűlés – a résztvevők számától függetlenül – határozatképes. Megállapította, hogy az MRT **29 szavazásra jogosult tagja** tisztelte meg jelenlétével a közgyűlést.

A levezető elnök **ismertette a napirendi pontokat**, amelyeket a közgyűlés nyílt szavazással, egyhangúlag elfogadott. További napirendi pontra nem érkezett javaslat. Ezt követően a levezető elnök a jegyzőkönyv vezetésére Szőke Viktóriát, a jegyzőkönyv hitelesítésére Tóth Balázst és Vas Zoltánt kérte fel. A közgyűlés a javasolt személyeket nyílt szavazással egyhangúlag elfogadta.

A közgyűlés munkája az elfogadott napirendi pontoknak megfelelően a **2025. évre vonatkozó tisztikari beszámoló**k meghallgatásával folytatódott. A titkári beszámolót **Sulyán Péter Gábor** (az MRT titkára), a társaság 2025. évi gazdálkodásával kapcsolatos ellenőri jelentést és pénzügyi beszámolót **Both Veronika** (a Számvizsgáló Bizottság elnöke), a szerkesztői beszámolót **Vas Zoltán és Szőke Viktória** (a *Folia entomologica hungarica* szerkesztői) ismertették. A közgyűlés mindhárom beszámolót tartózkodás és ellenszavazat nélkül, 29 „igen” szavazattal, külön-külön megtartott nyílt szavazással elfogadta.

Ezután **Both Veronika** (a Számvizsgáló Bizottság elnöke) felkérésére **Sulyán Péter Gábor** (az MRT titkára) ismertette az MRT **2026. évi költségvetés-tervezetét**, amelyet a közgyűlés 29 „igen” szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül, nyílt szavazással egyhangúlag elfogadott.

A beszámolók után a **tisztújításra** került sor. A levezető elnök bejelentette, hogy **2026. február 28-án az MRT Választmánya öt tagjának** (Ilniczky Sándor, Mészáros Ádám, Peregovits László, Schlitt Bence Péter és Mezőfi László) **mandátuma jár le**. Haltrich Attila bemutatta az Elnökség és a Választmány által a 2026. január 16-i ülésen a Választmány megüresedő posztjaira javasolt személyeket, valamint a további jelölést nem vállaló Mezőfi László helyére Kutasi Csaba jelölését indítványozta helyben, aki a felkérést elfogadta.

A közgyűlés egyhangúlag elfogadta a tisztségekre tett személyi javaslatokat. Újabb személyre senki nem tett szóban javaslatot. A levezető elnök **Sziráki Györgyöt** kérte fel a titkos szavazás levezetésére, valamint **Fónagy Adriánt** és **Dombi Orsolyát** a leadott szavazatok összesítésére. A közgyűlés nyílt szavazással, egyhangúlag elfogadta a szavazás módjára és a felkért személyekre tett javaslatot. Ezt követően került sor a titkos szavazásra. A szavazatszámlálás idejére a levezető elnök rövid szünetet rendelt el.

A szavazatok összeszámolása után **Sziráki György** tájékoztatta a közgyűlést, hogy a 29 résztvevőtől beérkezett 29 szavazat közül 29 érvényes és 0 érvénytelen volt, majd ismertette a szavazás eredményét. Az összesített szavazatok alapján a közgyűlés az MRT Választmány rendes tagja tisztségekre az alábbi személyeket választotta meg (a név után zárójelben a kapott érvényes szavazatok száma olvasható):

Both Vera és Sulyán Péter

- Választmányi tag** (2029. február 28-ig): **Ilniczky Sándor** (28),
- Választmányi tag** (2029. február 28-ig): **Mészáros Ádám** (26),
- Választmányi tag** (2029. február 28-ig): **Peregovits László** (27),
- Választmányi tag** (2029. február 28-ig): **Kutasi Csaba** (28),
- Választmányi tag** (2029. február 28-ig): **Schlitt Bence Péter** (27).

A levezető elnök megköszönte a szavazást lebonyolító Sziráki György és a szavazatszámláló bizottság munkáját, és gratulált a tisztségekre megválasztott személyeknek.

A közgyűlés következő napirendi pontjaként a **Frivaldszky Imre Emlékplakett** kitüntetésének ismertetésére került sor. A levezető elnök ismertette a Frivaldszky Plakettbizottság döntését. A bizottság a 2026. január 16-án hozott döntése alapján a Frivaldszky Imre Emlékplakett ezüst fokozatát **Kutasi Csabának** ítélte oda. Az elnök felolvasta a kitüntetett méltatását, majd az átadta az Emlékplakettet és a vele járó oklevelet.

Utolsó napirendi pontként indítványok benyújtására volt lehetőség. Haltrich Attila tájékoztatta a közgyűlést, hogy előzetesen a Vezetőséghez indítvány nem érkezett. Mivel a közgyűlés részéről

Fotó: Dombi Orsolya

Kutasi Csaba átveszi az emléklakettet az MRT elnökétől

Fotó: Dombi Orsolya

Zsíroskenyérparti

sem érkezett szóbeli indítvány, levezető elnök megköszönte a résztvevők aktív közreműködését és bezárta az MRT 2026. évi rendes közgyűlést.

A közgyűlés után a Frivaldszky Imre Emléklakett díjazottjának előadása következett. **Kutasi Csaba** „A Bakony futóbogár-faunájának (Coleoptera: Carabidae) kutatása” címmel tartott félórás előadást.

Szőke Viktória, jegyzőkönyvvezető

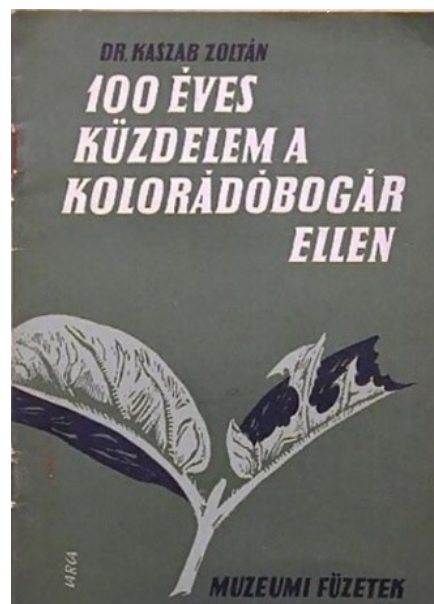
Rövid Hírek

Egy bogár – két könyv – három óriás

A burgonyabogarat senkinek sem kell bemutatni. Csíkozott szárnyfedőivel egy nagyon jellegzetes, könnyen felismerhető, és kártétele miatt is jól ismert idegenhonos, inváziós rovarunk, amelynek a jelentőségére már jóval a megjelenése (1947) előtt felhívták a figyelmet (1877). A faj jelentőségét jelzi, hogy Héderváron szobrot is állítottak neki.

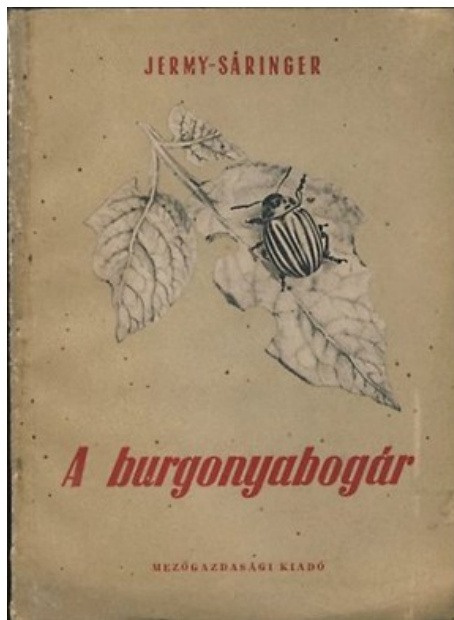
70 évvel ezelőtt (1955) a legnagyobb hazai rovarászokat annyira foglalkoztatta a téma, hogy egymástól függetlenül két könyvben is összefoglalták a burgonyabogárról való addigi tudásukat.

Dr. Kaszab Zoltán (1915–1986), a Magyar Természet-tudományi Múzeum főigazgatója (1970–1985) fő kutatási terü-

lete Ázsia arid részei gyászbogarainak és a hólyaghúzóbogarainak taxonómiája volt, de gazdasági jelentősége miatt ezelőtt 70 évvel megírta a „100 éves küzdelem a kolorádóbogár ellen” című munkát is.

De ugyanebben az évben megjelent egy másik könyv is. Ennek egyik szerzője Dr. Jermy Tibor (1917–2014), az MTA Növényvédelmi Kutatóintézetének igazgatója (1969–1978), a legnagyobb hatású magyar agrozoológusok egyike, aki a mezőgazdasági-növényvédelmi rovarban több ágával is foglalkozott. Érdekesség, hogy ő fedezte fel és írta le tudományra számára új, a sóska-bor-bolyán fejlődő *Rhagoletis berberidis* Jermy, 1961 légyfajt is. A műben társszerzője Dr. Sáringer Gyula (1928–2009), aki a 20. század második fele kísérletes rovartanának egyik legmeghatározóbb magyar személyisége, a keszthelyi Pannon Agrártudományi Egyetem korábbi rektora (1993–1996). Közösén készítették el „*A burgonyabogár (Leptinotarsa decemlineata Say)*” című, meghatározó monográfiát.

A két könyv más volumenű. Kaszab Zoltán munkája egy rövid, 27 oldalas füzet, amelyben, mint bogárspecialista, röviden összefoglalja a fajról való ismereteket. Jermy Tibor és Sáringer Gyula munkája viszont egy növényvédelmi rovar-tani szemléletű, nagyobb lélegzetvételű, részletesebb munka, 187 oldalon. Más szerzői megközelítésben, más célcsoportnak íródott, egyszerre való megjelenésük valószínűleg a véletlennek köszönhető.

Véleményem szerint mindkét munka a mai napig is olvasásra javasolt, és jól mutatja a faj fontosságát, hogy a hazai rovarban óriásai kiemelt jelentőséget tulajdonítottak ennek az idegenhonos kártevő fajnak.

Kaszab Z. 1955. *100 éves küzdelem a kolorádóbogár ellen*. Révai Nyomda, Budapest, 27 pp.

Jermy T. és Sáringer Gy. 1955. *A burgonyabogár*. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest, 187 pp.

Kontschán Jenő

HUN-REN ATK NÖVI – SZE AKMK Növénytudományi Tanszék

A 72. Növényvédelmi Tudományos Nap (NTN)

2026. február 17.-én (kedden) került sor a 72. *Növényvédelmi Tudományos Nap* (NTN) megrendezésére a nemrég felújított MTA Székházban. A plenáris ülés (köszöntők, díjátadó, plenáris előadás) a Díszteremben, az Agrozoológiai Szekció előadásai a Nagyteremben, majd a Képesteremben, a Növénykórtani Szekció a Díszteremben, a Gyomnövények, Gyomirtási Szekció pedig a Képesteremben kapott helyet.

Az agrozoológiai szekció 16 előadása és 7 poszttere közül 17 foglalkozik rovarokkal, köztük olyan témákkal mint „Levélpírosító almalevéltetvek (Aphididae, *Dysaphis* spp.) az európai almaültetvényekben”, „Potenciális inváziós pajzstetű fajok kutatása Magyarországon: a comstock pajzstetű (*Pseudococcus comstocki*, Pseudococcidae) megjelenése és terjedése”, „Ázsiai márványospoloska *Halyomorpha halys* (Stål, 1855) (Hemiptera, Pentatomidae) tojásparazitoidjai Magyarországon” vagy „A borókaszerű intraspecifikus kémiai kommunikációja: a hím és a nőstény feromon szerepe a kolonizációban”.

A Magyar Növényvédelmi Társaság (MNT) honlapján megtekinthető a rendezvény programja és absztraktkötete, valamint a *Növényvédelem* című újság számainak tartalomjegyzéke több évre visszamenőleg.

Az NTN Agrozoológiai Szekciójának résztvevői az MTA Nagytermében

A rendezvény programja és az összefoglalókat tartalmazó kiadvány az alábbi linkekről érhető el:

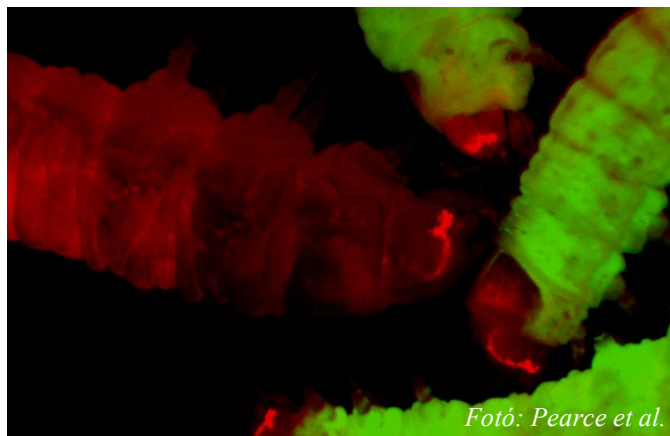
https://magyarovenyvedelmitarsasag.hu/sites/default/files/1NTNkiadvany/NTN72_Program_2026.pdf

<https://magyarovenyvedelmitarsasag.hu/sites/default/files/1NTNkiadvany/NTN72Kiadvany2026.pdf>

HA

Sajtó- és blogfigyelő

Világító molylárvák vehetik át a kísérleti egerek helyét a laborokban. Az Exeteri Egyetem kutatói által génszerkesztett világító viasmoly-lárvák (*Galleria mellonella*) kiválthatják a kísérleti egereket bizonyos laboratóriumi vizsgálatokban. Ez jelentős előrelépést jelent az állatvédelemben, mivel olcsóbb és etikusabb alternatívát kínál a gerinces állatok (például egerek) laboratóriumi tesztelése helyett. A lárvák szervezete hasonlóan reagál bizonyos kórokozókra, mint az emlősöké. Különösen alkalmasak a *Staphylococcus aureus* baktérium és a *Candida albicans* gomba elleni kísérletekhez, amelyek komoly fertőzéseket okoznak emberekben is. A lárvák génszerkesztéssel világítóvá (biolumineszcenssé) váltak. Ez azt jelenti, hogy a fertőzés vagy a kezelésre adott immunválasz a lárvák „világításának” intenzitásában mérhető, ami egyszerű és gyors módszert biztosít a kutatók számára a folyamatok nyomonkövetésére speciális eszközök nélkül. A viasmoly-lárvák tenyésztése és használata lényegesen olcsóbb és egyszerűbb, mint a rágcsálóké. Használatukkal csökkenthető a gerinces tesztanyagok iránti igény, ami megfelel az állatkísérletek csökkentésére irányuló modern tudományos és etikai irányelveknek.

Fotó: Pearce et al.

<https://qubit.hu/2026/02/10/vilagito-molylarvak-vehetik-at-a-kiserleti-egerek-helyet-a-laborokban>

HA és AI

A pöttyös lámpahordó kabóca igazi városi túlélővé vált, és ennek még komoly ára lehet. A

pöttyös lámpahordó kabóca (*Lycorma delicatula*) az egyik legveszélyesebb inváziós fajjá vált az elmúlt években, különösen Észak-Amerikában, de Európában is feszülten figyelik a terjedését. Bár látványos, sőt, bizonyos értelemben „szép” rovarról van szó, a jelenléte komoly ökológiai és gazdasági fenyegetést jelent. Kedvenc tápnövénye a bálványfa (*Ailanthus altissima*), amely szintén egy rendkívül szívós, inváziós faj. Mivel a bálványfa a városi környezetben, repedésekben, utak mentén és elhanyagolt telkeken is megél, a kabóca bárhol „otthonra talál”. A nőtények szinte bármilyen sík felületre (autókra, gumibroncsokra, raklapokra, kövekre) lerakják petéiket, amelyeket egy sárszerű réteggel álcáznak. Így az emberi kereskedelem és közlekedés révén észrevétlenül utaznak hatalmas távolságokat. Az új területeken (például az USA-ban) hiányoznak azok a ragadozók vagy paraziták, amelyek kordában tartanák a populációt. A rovar nagy mennyiségű ragacsos, cukros váladékot (mézharmatot) ürít. Ez bevonja a növények leveleit, amin megtelepszik a fekete korompenész. Ez gátolja a fotoszintézist, végül megöli a növényt. Mivel különösen kedveli a szőlőt, az amerikai borvidékeken egész ültetvényeket pusztított már ki, ami milliárdos károkat jelent. A fertőzött területeken a mézharmat mindent beborít: kerti bútorokat, járdákat, autókat.

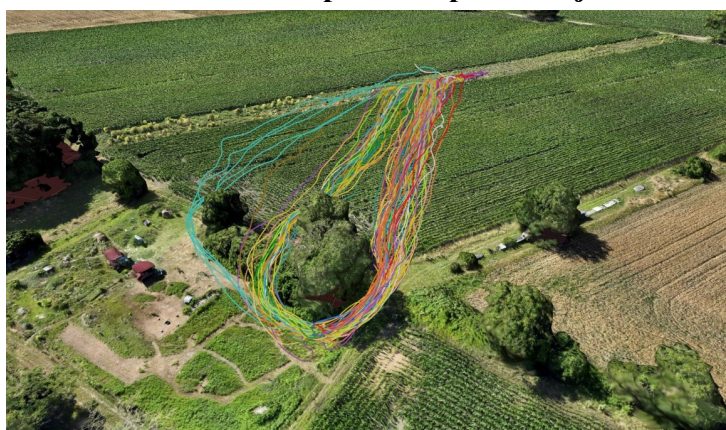

(c) Sakern | 永隔一江水 - néhány jog fenntartva (CC BY-NC) | 8

<https://qubit.hu/2026/02/06/a-pottyos-lampahordo-kaboca-igazi-varosi-tulelove-valt-es-ennek-meg-komoly-ara-lehet>

HA és AI

Feltárták a méhek elképesztően pontos tájékozódási képességének titkait. A Freiburgi Egyetem

A méhek repülési útvonalai. Forrás: Freiburgi Egyetem

kutatóinak legfrissebb (2026. februári) tanulmánya szerint a mézelő méhek tájékozódása jóval összetettebb és pontosabb, mint azt korábban gondoltuk. A kutatás rávilágított, hogy a méhek nem csupán a nap állását használják iránytűként, hanem egyfajta „mentális térképet” alkotnak a környezetükről. A méhek referenciapontként használják a táj olyan lineáris elemeit, mint a csatornák, utak vagy erdőszelek. Ezek mentén navigálnak, hasonlóan az első repülőgép-pilótákhoz. Az égbolt számukra egy láthatatlan navigációs térkép; a szemükkel érzékelik a fény

polarizációját, így még felhős időben is pontosan meg tudják határozni a Nap helyzetét. A potrohukban található vas-oxid szemcsék segítségével képesek érzékelni a Föld mágneses mezejét és annak változásait, ami kritikus helyzetekben segíti a helymeghatározást. A híres méhtánc (rezgőtánc) során nemcsak az irányt és a távolságot közlik, hanem a kutatás szerint a tereptárgyakhoz viszonyított pontos helyzetet is képesek átadni a többieknek.

<https://qubit.hu/2026/02/19/feltartak-a-mehek-elkepesztoen-pontos-tajekozodasi-kepessegenek-titkait>

HA és AI

Az Év beporzóit 2026-ban a zengőlegyek. A Magyar Környezeti Nevelési Egyesület szavazásának eredménye alapján a zengőlegyek lettek az Év Beporzói 2026-ban! A verseny igen szoros volt idén, ugyanis a 1517 szavazat érkezett és a zengőlegyek mindössze EGYETLEN SZAVAZATTAL előzték meg a pösörlegyeket (47,33%-os eredménnyel). A zengőlegyek képesek egyhelyben lebegni (akár percenként 300 szárnycsapással), hátrafelé vagy cikázva repülni. Míg a kifejlett egyedek fontos beporzók (már kora tavasztól), addig a lárváik „vérszomjas ragadozók”, amelyek akár 1000 levéltetvet is elpusztíthatnak életük során. A zengőlegyek egyben az álcázás mesterei is: sok fajuk méheket vagy darazsakat utánoz (mimikri), hogy elriasszák ellenségeiket. Aki szeretne mélyebben elmerülni a „bundás kolibriként” is emlegetett pösörlegyek világában, vagy pedagógusként keres segédanyagokat, látogasson el a Magyar Környezeti Nevelési Egyesület hivatalos oldalára. <https://mkne.hu/az-ev-beporzoi-2026/>

Fráter Szabolcs, izeltlabuak.hu, CC BY 4.0

HA és AI

Arte: Hőkamerával átnézi a fákat, a jeladóval felszerelt darazsat pedig okostelefonján követi. Az ARTE dokumentumfilmje egy különleges francia módszert mutat be, amellyel az Európában robbanásszerűen elszaporodott, inváziós ázsiai lódarazsak ellen küzdenek. Mivel a lódarazsak fészke a nagy egyedszám és az aktivitás miatt jelentős hőtermelő, a szakemberek hőkamerával pásztázzák a fák lombzatát, hogy megtalálják a rejtett kolóniákat. Egy befogott példányra apró rádiójeladót rögzítenek, majd szabadon engedik. A darázs ösztönösen visszarepül a fészekbe, miközben a szakember egy okostelefonhoz csatlakoztatott vevőegységgel követi az útvonalát. A módszer célja a fészkek pontos lokalizálása és megsemmisítése, mielőtt az ázsiai lódarazsak még nagyobb kárt tennének a helyi méhállományban és az ökoszisztémában.

<https://telex.hu/kulfold/2026/03/01/franciaorszag-invaziv-azsiai-lodarazs-arte>

HA és AI

Minél jobban szeretik a hernyók a hangyákat, annál jobban tudnak hangyául. A hangyák és a myrmecophil (hangyakedvelő) hernyók közötti kapcsolat alapja a kifinomult, rezgéseken alapuló kommunikáció. Bár a hernyók kémiai úton (cukros váladékkal) is csalogatják a hangyákat, a ritmikus akusztikus jelek határozzák meg a védelem intenzitását. Íme a lényeg a kapcsolat szorossága (mirmekofília foka) szerint: Obligát szimbiózis (szoros függőség): azok a fajok, amelyek élete teljesen a hangyáktól függ, összetettebb és folyamatosabb jeleket bocsátanak ki. Ezek a rezgések gyakran a hangyák királynő hangját utánozzák, ami kiemelt figyelmet és agresszív védelmet vált ki a dolgozókból. Fakultatív kapcsolat (alkalmi): Azok a hernyók, amelyek csak néha érintkeznek hangyákkal, egyszerűbb, impulzuszerű jeleket használnak. Ezek a „kopogások” általában akkor erősödnek fel, ha a hernyót támadás éri, így riasztva a közelben lévő hangyákat. A hangyákkal nem együttműködő lepkefajok hernyói általában nem bocsátanak ki ilyen ritmikus jeleket, sőt, igyekeznek „némák” maradni, hogy elkerüljék a ragadozók figyelmét. A legtöbb hernyó speciális szervekkel, az úgynevezett vibrációs papulákkal (vagy rázómechanizmussal) hozza létre ezeket a szubsztráton (levélen, ágon) terjedő rezgéseket, amiket a hangyák a lábaikkal érzékelnek.

<https://qubit.hu/2026/02/25/minel-jobban-szeretik-a-hernyok-a-hangyakat-annal-jobban-tudnak-hangyaul>

HA és AI

Kőpáncélt készítenek a szén-dioxidból a gombatermesztő hangyák. A *Sericomyrmex amabilis* nevű gombatermesztő hangyafaj egyedülálló módon képes a szén-dioxidot felhasználni saját védelmére. A hangyák a bolyban felgyűlő szén-dioxidot dolomittá (karbonátos ásvánnyá) alakítják, majd ezt beépítik a külső vázukba, így egyfajta biológiai „kőpáncélt” hoznak létre, amely jelentősen megerősíti a védelmüket. A kutatók számára egyelőre rejtély, hogy a hangyák pontosan milyen biokémiai folyamattal képesek ilyen hatékonyan ásvánnyá alakítani a gázt. A mechanizmus nemcsak a hangyák túlélését segíti, hanem a szén-dioxid megkötésének egy különleges, természetes módját is példázza.

<https://qubit.hu/2026/03/03/kopancelt-keszitenek-a-szen-dioxidbol-a-gombatermeszto-hangyak>

HA és AI

Kétezer, kapszulákba gyömöszölt hangyakirálynővel kapták el a kínai csempészt a kenyai nemzetközi repülőtéren. 2026 márciusában a nairobi Jomo Kenyatta nemzetközi repülőtéren letartóztatták Zhang Kequn kínai állampolgárt, aki több mint 2000 élő hangyakirálynőt próbált kicsempészni az országból. Összesen 2238 élő hangyát találtak a poggyászában, melyeket speciális kémcsövekbe, kapszulákba és vécé-papír-gurigákba voltak rejtve. A hangyák a Kelet-Afrikában őshonos *Messor cephalotes* (óriás afrikai maggyűjtő hangya) fajhoz tartoztak, amely ökológiai szempontból jelentős szerepet tölt be a talaj egészségének megőrzésében. A csempész Kínába tartott, de a hangyák iránt Európában és Ázsiában is hatalmas a kereslet. A nairobi bíróság 2026 áprilisában egy év börtönbüntetésre ítélte a férfit, valamint 1 millió kenyai shilling (kb. 7700 dollár) pénzbírság megfizetésére kötelezte. A bíró hangsúlyozta, hogy elrettentő erejű ítéletre van szükség, mivel a hangyacsempészet egyre gyakoribbá vált, és súlyos környezeti károkat okoz az ökoszisztéma egyensúlyának felborításával. A hatóságok szerint Zhang egy kiterjedtebb hálózat tagja lehetett, amelyre egy korábbi, 2025-ös lebukás után figyeltek fel a nyomozók.

Foto: Tony Karumba/AFP

<https://444.hu/2026/03/18/ketezer-kapszulakba-gyomosolt-hangyakiralyynovel-kaptak-el-a-kinai-csempeszt-a-kenyai-nemzetkozi-repuloteren>

KG és AI

Egy elgázolt hód vezetett új felfedezéshez a Drávánál. A legfrissebb kutatások szerint a **hódbogár** (*Platyssyllus castoris* Ritsema, 1869) a Dráva hazai szakaszán is megjelent. Ez az apró, vak és szárnyatlan bogár a hódok szőrzetében élő, erősen specializálódott élősködő, amely a hódok elhalt hámsejtjeivel táplálkozik. Lapított testalkata segíti a hód sűrű szőrzetében való mozgást. Teljesen alkalmazkodott a gazdaállathoz, így a vízi életmódhoz is. A faj első példányait Dráva-szabolcs belterületén azonosította Sár József entomológus, aki egy elgázolt hód tetemét vizsgálva gyűjtötte be lepedős módszerrel. Ez a hód ektoparazita bogárfajának első bizonyított adata a Dráva mente faunájában. A hírt a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság tette közzé 2026 márciusában, megerősítve a faj jelenlétét a térségben.

A hódbogár mikrofotói. (a) háti-; (b) oldal-; (c) hasi nézet. Méretarány: 1 mm.

<https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1002/jmor.21532>

<https://sokszinuvidek.24.hu/mozaik/2026/03/20/drava-hod-hodbogar-felfedezes/>

Kiss Éva és AI